

Kort sammanfattning av kommunens PFAS-presentation vid föreningens årsstämma, 20 mars 2025.

Tove Haaheim och Lars Lundberg från miljö- och hälsoskyddsavdelningen vid Österåkers kommun berättade om regeringsuppdraget ([Stärkt samordning och vägledning om PFAS-förorenade områden](#)) som ska leda till bättre kunskap om spridningen av PFAS i vår närmiljö, i mark och vatten.

- **PFAS finns i det dricksvatten** som kommer från Mälaren och som Norrvatten producerar för Österåker kommuns invånare. PFAS-analyser visar på att mängden PFAS-4 under 2024 ligger på 3,1 nanogram/l, vilket är under fastställda gränsvärden.
- **Kommunen har analyserat PFAS i delar av kommunens ytvatten** (sjöar, åar, havsvatten). Det visar sig att huvuddelen av de uttagna proverna var över riktvärdena. Österåkers kommun sticker inte ut – det är så här det ser ut i flertalet kommuner beroende på bland annat vilka verksamheter som funnits eller finns i kommunen.
- **Arbetet med PFAS-inventering** i kommunen under 2025 är uppdelat i två delar och prioriteras efter att en riskbedömning gjorts:
 1. Inventering av pågående miljöfarliga verksamheter (drivmedelsstationer, fordonstvättar, mellanlagringsplatser för avfall, verkstäder etc.)
 2. Inventering av nedlagda verksamheter. Den före detta brandstationen vid Stationsvägens slut, hade en brandövningsplats där PFAS-innehållande brandskum användes. Brandövningsplatsen är delsanerad men fortfarande förorenad. Fortsatt tillsyn sker. Nedlagda deponier i kommunen är i många fall inventerade och provtagna men inte alltid med PFAS. Krav på undersökning ställs på tidigare verksamhetsutövaren. Exempel på nedlagda deponier är Stavatippen och Hackstatippen.
- **PFAS i enskilda fastigheters brunnar**. Under fjolåret analyserades 506 enskilda brunnar. 110 av dessa analyserade för PFAS varav 7st (6%) av dessa hade otjänligt dricksvatten på grund av PFAS. Provtagning bör ske minst var tredje år oavsett om ni analyserar PFAS. Rekommendationerna kommer från Livsmedelsverket och framgår av Livsmedelsverket och Österåkers kommuns hemsida: [Provtagning av vatten från egen brunn - Österåkers kommun](#). Om brunnen ligger på en plats där det exempelvis har brunnit under perioden år 1960 fram till idag bör man ta prover liksom om brunnen ligger i närområdet av en tidigare deponi bör prov tas för PFAS. Tips att nyttja kommunens avtal - Österåkers kommun har ett avtal med analysföretaget Eurofins och erbjuder rabatterade priser för brunnsvattenanalyser. Provtagningsburkar finns att hämta i kommunens Servicecenter i Alceahuset.
- **PFAS kan finns i godkända bekämpningsmedel/växtskyddsmedel och används vid golfbanor och jordbruk**. Det är Kemikalieinspektionen som godkänner dessa [Bekämpningsmedel - Kemikalieinspektionen](#) och kommunen förespråkar alltid minsta möjliga användning av medel. MHA ställer krav på provtagning av vatten på golfbanorna under 2025 där PFAS b.l.a. ingår.
- **Har man frågor** kan man kontakta miljoskydd@osteraker.se